

ผลตอบแทนจากการทำฟาร์ม เลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสาน

รายได้จากการทำฟาร์ม เลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสาน

รายได้จากการทำฟาร์ม เลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสาน ประกอบด้วยรายได้จากการเลี้ยงไก่ ได้แก่ รายได้จากการขายไก่และรายได้จากการขายลูกอาหารไก่ซึ่งเป็นผลพลอยได้ รายได้อีกส่วนหนึ่งคือรายได้จากการเลี้ยงปลา ได้แก่ รายได้จากการขายปลาที่เลี้ยง เช่น ปลานิล ปลาสวาย ปลาตะเพียน ปลาดุก และปลาจีน นอกจากนี้ยังมีรายได้จากการขายปลาอื่น ๆ ซึ่งเป็นผลพลอยได้ เช่น ปลาช่อน ปลาหมอ ปลาช่อน ปลาอีสกเทศ เป็นต้น โดยปกติรายได้จากการขายปลาอื่น ๆ มีจำนวนเพียงเล็กน้อย เนื่องจากปลาเหล่านี้เป็นปลาธรรมชาติที่ติดเข้ามาในขณะที่ระบายน้ำเข้าบ่อ และถือว่าเป็นศัตรูของปลาที่เกษตรกรปล่อยลงเลี้ยง ดังนั้น เกษตรกรส่วนใหญ่จะกำจัดปลาเหล่านี้ก่อนที่จะปล่อยปลาลงเลี้ยงในบ่อ ส่วนที่รอดจากการกำจัดจึงมีจำนวนน้อยมาก รายได้จากการทำฟาร์ม เลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสาน มีรายละเอียดดังนี้

1. รายได้จากการเลี้ยงไก่

จากตารางที่ 4.1 แสดงปริมาณผลผลิตและรายได้จากการเลี้ยงไก่ของเกษตรกรผู้ทำฟาร์ม เลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสาน ปรากฏผลดังนี้

1.1 รายได้จากการขายไก่

1.1.1 จำนวนไก่ที่ขาย

จำนวนไก่ที่ขายของแต่ละขนาดฟาร์มมีดังนี้ สำหรับการเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานที่ใช้ระยะเวลา 10 เดือน ฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เฉลี่ยฟาร์มละ 33,265.14 48,993.14 และ 115,439.14 ตัว ตามลำดับ สำหรับการเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานที่ใช้ระยะเวลา 12 เดือน ฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

ตารางที่ 4.1 ตารางแสดงปริมาณผลผลิตและรายได้จากการเลี้ยงไก่ของเกษตรกรผู้ทำฟาร์ม เลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสาน ในเขตจังหวัดปทุมธานี ปีการผลิต 2529

	ขนาดเล็ก						ขนาดกลาง						ขนาดใหญ่					
	ระยะเวลา 10 เดือน			ระยะเวลา 12 เดือน			ระยะเวลา 10 เดือน			ระยะเวลา 12 เดือน			ระยะเวลา 10 เดือน			ระยะเวลา 12 เดือน		
	บาท/ฟาร์ม	หน่วย ตัว/ฝูง	บาท/ หน่วย	บาท/ฟาร์ม	หน่วย ตัว/ฝูง	บาท/ หน่วย	บาท/ฟาร์ม	หน่วย ตัว/ฝูง	บาท/ หน่วย	บาท/ฟาร์ม	หน่วย ตัว/ฝูง	บาท/ หน่วย	บาท/ฟาร์ม	หน่วย ตัว/ฝูง	บาท/ หน่วย	บาท/ฟาร์ม	หน่วย ตัว/ฝูง	บาท/ หน่วย
รายได้จากการขายไก่ ¹	1,112,665.57	33,265.14	33.45	1,351,216.43	40,446.43	33.41	1,628,267.43	48,993.14	33.23	1,987,829.14	61,128.57	32.52	3,813,769.00	115,439.14	33.04	4,380,754.14	133,030	32.93
รายได้จากการขายฝูง อาหารไก่ ¹	4,867.43	4,251.43	1.14	5,643.57	4,941.43	1.14	7,221	6,137.14	1.18	8,418.71	7,585.71	1.11	15,104.29	14,248.57	1.06	17,783.57	16,478.57	1.08
รายได้ทั้งหมดเฉลี่ย ฟาร์มละ ²	1,117,533	-	-	1,356,860	-	-	1,635,488.43	-	-	1,996,247.85	-	-	3,828,873.29	-	-	4,398,537.71	-	-
จำนวนไก่เฉลี่ย ³	34,285.71	-	-	41,571.43	-	-	51,428.57	-	-	63,571.43	-	-	120,000	-	-	137,857.14	-	-
รายได้เฉลี่ยต่อตัว ⁴	32.59	-	-	32.64	-	-	31.80	-	-	31.40	-	-	31.91	-	-	31.91	-	-

¹ รายได้จากการขายไก่ และฝูงอาหารไก่ เฉลี่ยต่อฟาร์ม และจำนวนหน่วย ได้จากภาคผนวกตารางที่ 26, 27, 28, 29, 30, 31

² รายได้ทั้งหมดเฉลี่ยต่อฟาร์ม = รายได้จากการขายไก่ + รายได้จากการขายฝูงอาหารไก่

³ จำนวนไก่เฉลี่ยต่อฟาร์มของแต่ละขนาดฟาร์ม ได้จากตารางที่ 3.2

⁴ รายได้ทั้งหมดเฉลี่ยต่อตัว = $\frac{\text{รายได้ทั้งหมดเฉลี่ยต่อฟาร์มของแต่ละขนาดฟาร์ม}}{\text{จำนวนไก่เฉลี่ยของแต่ละขนาดฟาร์ม}}$

เฉลี่ยฟาร์มละ 40,446.43 61,128.57 และ 133,030.00 ตัว ตามลำดับ

1.1.2 รายได้จากไก่ที่ขาย

รายได้จากไก่ที่ขายของแต่ละขนาดฟาร์มมีดังนี้คือ สำหรับการเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานที่ใช้ระยะเวลา 10 เดือน ฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เฉลี่ยฟาร์มละ 1,112,665.57 1,628,267.43 และ 3,813,769.00 บาท ตามลำดับ สำหรับการเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานที่ใช้ระยะเวลา 12 เดือน ฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เฉลี่ยฟาร์มละ 1,351,216.43 1,987,829.14 และ 4,380,754.14 บาท ตามลำดับ

1.2 รายได้จากการขายถุงอาหารไก่

ถุงอาหารไก่เป็นถุงพลาสติกเนื้อหนาที่บรรจุอาหารไก่ เมื่อเกษตรกรให้อาหารไก่จนหมดคักจะ เหลือถุงอาหารไก่ซึ่งเกษตรกรไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ ดังนั้นเกษตรกรส่วนใหญ่จึงขายถุงอาหารไก่ให้แก่พ่อค้า โดยจะเก็บถุงอาหารไก่ไว้ใช้ในฟาร์มเพียงเล็กน้อย

1.2.1 จำนวนถุงอาหารไก่ที่ขาย

จำนวนถุงอาหารไก่ของแต่ละขนาดฟาร์มมีดังนี้คือ สำหรับการเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานที่ใช้ระยะเวลา 10 เดือน ฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เฉลี่ยฟาร์มละ 4,251.43 6,137.14 และ 14,248.57 ถุง ตามลำดับ สำหรับการเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานที่ใช้ระยะเวลา 12 เดือน ฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เฉลี่ยฟาร์มละ 4,941.43 7,585.71 และ 16,478.57 ถุง ตามลำดับ

1.2.2 รายได้จากถุงอาหารไก่ที่ขาย

รายได้จากถุงอาหารไก่ของแต่ละขนาดฟาร์มมีดังนี้คือ สำหรับการเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานที่ใช้ระยะเวลา 10 เดือน ฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เฉลี่ยฟาร์มละ 4,867.43 7,221.00 และ 15,104.29 บาท ตามลำดับ สำหรับการเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานที่ใช้ระยะเวลา 12 เดือน ฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

เฉลี่ยฟาร์มละ 5,643.57 8,418.71 และ 17,783.57 บาท ตามลำดับ

รายได้ทั้งหมดจากการเลี้ยงไก่ของเกษตรกรผู้ทำฟาร์ม เลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานมีดังนี้ สำหรับการเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานที่ใช้ระยะเวลา 10 เดือน ฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เฉลี่ยฟาร์มละ 1,117,533.00 1,635,488.43 และ 3,828,873.29 บาท ตามลำดับ หรือเฉลี่ยตัวละ 32.59 31.80 และ 31.91 บาท ตามลำดับ สำหรับการเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานที่ใช้ระยะเวลา 12 เดือน ฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เฉลี่ยฟาร์มละ 1,356,860.00 1,996,247.85 และ 4,398,537.71 บาท ตามลำดับ หรือเฉลี่ยตัวละ 32.64 31.40 และ 31.91 บาท ตามลำดับ

2. รายได้จากการเลี้ยงปลา

จากตารางที่ 4.2 แสดงปริมาณผลผลิต มูลค่าและราคาปลาที่ขายได้ของเกษตรกรผู้ทำฟาร์ม เลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสาน ปรากฏผลดังนี้

2.1 รายได้จากการขายปลาที่เลี้ยง

2.1.1 ปริมาณผลผลิตปลา

สำหรับการเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานที่ใช้ระยะเวลา 10 เดือน ฟาร์มขนาดเล็กมีปริมาณผลผลิตปลาเฉลี่ยฟาร์มละ 9,299.86 กิโลกรัม ซึ่งได้แก่ ปลานิล ปลาสวาย และปลาจิ้น เฉลี่ยฟาร์มละ 6,550.57 2,419.29 และ 330.00 กิโลกรัม ตามลำดับ ฟาร์มขนาดกลางมีปริมาณผลผลิตปลาเฉลี่ยฟาร์มละ 19,698.71 กิโลกรัม ซึ่งได้แก่ ปลานิล ปลาสวาย และปลาตะเพียน เฉลี่ยฟาร์มละ 14,900.29 3,422.14 และ 1,376.28 กิโลกรัม ตามลำดับ ฟาร์มขนาดใหญ่มีปริมาณผลผลิตปลาเฉลี่ยฟาร์มละ 34,035.85 กิโลกรัม ซึ่งได้แก่ ปลานิล ปลาสวาย ปลาตะเพียน และปลาจิ้น เฉลี่ยฟาร์มละ 17,644.14 15,133.57 941.71 และ 316.43 กิโลกรัม ตามลำดับ

สำหรับการเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานที่ใช้ระยะเวลา 12 เดือน ฟาร์มขนาดเล็กมีปริมาณผลผลิตปลาเฉลี่ยฟาร์มละ 9,300.43 กิโลกรัม ซึ่งได้แก่

ตารางที่ 4.2 ตารางแสดงปริมาณผลผลิต รายได้และราคาปลาที่ขายได้ของเกษตรกรผู้ทำฟาร์ม เลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสาน ในเขตจังหวัดปทุมธานี มีการผลิต 2529

ชนิดของปลา	ขนาดเล็ก						ขนาดกลาง						ขนาดใหญ่					
	ระยะเวลา 10 เดือน			ระยะเวลา 12 เดือน			ระยะเวลา 10 เดือน			ระยะเวลา 12 เดือน			ระยะเวลา 10 เดือน			ระยะเวลา 12 เดือน		
	ปริมาณ ¹ (กก./ฟาร์ม)	รายได้ ¹ (บาท/ฟาร์ม)	ราคา ² (บาท/ กก.)	ปริมาณ ¹ (กก./ฟาร์ม)	รายได้ ¹ (บาท/ฟาร์ม)	ราคา ² (บาท/ กก.)	ปริมาณ ¹ (กก./ฟาร์ม)	รายได้ ¹ (บาท/ฟาร์ม)	ราคา ² (บาท/ กก.)	ปริมาณ ¹ (กก./ฟาร์ม)	รายได้ ¹ (บาท/ฟาร์ม)	ราคา ² (บาท/ กก.)	ปริมาณ ¹ (กก./ฟาร์ม)	รายได้ ¹ (บาท/ฟาร์ม)	ราคา ² (บาท/ กก.)	ปริมาณ ¹ (กก./ฟาร์ม)	รายได้ ¹ (บาท/ฟาร์ม)	ราคา ² (บาท/ กก.)
ปลานิล	6,550.57	50,118.43	7.65	6,185.29	46,186.57	7.47	14,900.29	112,465.00	7.55	14,823.43	127,241.71	8.58	17,644.14	119,765.86	6.79	17,971.57	137,031.57	7.62
ปลาสร้อย	2,419.29	19,447.86	8.04	3,115.14	22,335.71	7.17	3,422.14	27,701.00	8.09	7,957.86	66,523.86	8.36	15,133.57	118,557.86	7.83	18,717.86	132,255.71	7.07
ปลาตะเพียน	-	-	-	-	-	-	1,376.28	11,467.57	8.33	742.86	8,914.29	12.00	941.71	7,533.71	8.00	1,976.43	19,612.86	9.92
ปลาดุก	-	-	-	-	-	-	-	-	-	307.14	9,828.57	32.00	-	-	-	-	-	-
ปลารบิน	330.00	2,970	9.00	-	-	-	-	-	-	497.14	4,474.29	9.00	316.43	2,215.00	7.00	2,800.29	25,202.57	9.00
รวม	9,299.86	72,536.29	7.80	9,300.43	68,522.28	7.37	19,698.71	151,633.57	7.70	24,328.43	216,982.72	8.92	34,035.85	248,072.43	7.29	41,466.15	314,102.71	7.57
เงินที่บ่อปลา เฉลี่ยต่อฟาร์ม	9.43	-	-	8.71	-	-	16.29	-	-	17.29	-	-	33.14	-	-	34.71	-	-
ปริมาณน้ำหนัก เฉลี่ยต่อไร่	986.20	-	-	1,067.79	-	-	1,209.25	-	-	1,407.08	-	-	1,027.03	-	-	1,194.65	-	-

¹ ปริมาณผลผลิต รายได้จากปลาที่ขายได้ของเกษตรกรผู้ทำฟาร์ม เลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสาน ได้ข้อมูลจากภาคผนวก ตารางที่ 32, 33, 34, 35, 36, 37

² ราคาปลาแต่ละชนิดเฉลี่ยต่อกิโลกรัมของแต่ละขนาดฟาร์ม = $\frac{\text{รายได้จากผลผลิตปลาแต่ละชนิดเฉลี่ยต่อฟาร์มของแต่ละขนาดฟาร์ม}}{\text{ปริมาณผลผลิตปลาแต่ละชนิดเฉลี่ยต่อฟาร์มของแต่ละขนาดฟาร์ม}}$

ปลานิลและปลาสรวย เฉลี่ยฟาร์มละ 6,185.29 และ 3,115.14 กิโลกรัม ตามลำดับ ฟาร์มขนาดกลางมีปริมาณผลผลิตปลาเฉลี่ยฟาร์มละ 24,328.43 กิโลกรัม ซึ่งได้แก่ ปลานิล ปลาสรวย ปลาตะเพียน ปลาดุก และปลาจิ้น เฉลี่ยฟาร์มละ 14,823.43 7,957.86 742.86 307.14 และ 497.14 กิโลกรัม ตามลำดับ ฟาร์มขนาดใหญ่มีปริมาณผลผลิตปลาเฉลี่ยฟาร์มละ 41,466.15 กิโลกรัม ซึ่งได้แก่ ปลานิล ปลาสรวย ปลาตะเพียน และปลาจิ้น เฉลี่ยฟาร์มละ 17,971.57 18,717.86 1,976.43 และ 2,800.29 กิโลกรัม ตามลำดับ

2.1.2 รายได้จากผลผลิตปลา

สำหรับการเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานที่ใช้ระยะเวลา 10 เดือน ฟาร์มขนาดเล็กมีรายได้จากผลผลิตปลาเฉลี่ยฟาร์มละ 72,536.29 บาท ซึ่งได้แก่ ปลานิล ปลาสรวย และปลาจิ้น เฉลี่ยฟาร์มละ 50,118.43 19,447.86 และ 2,970 บาท ตามลำดับ ฟาร์มขนาดกลางมีรายได้จากผลผลิตปลาเฉลี่ยฟาร์มละ 151,633.57 บาท ซึ่งได้แก่ ปลานิล ปลาสรวยและปลาตะเพียน เฉลี่ยฟาร์มละ 112,465.00 27,701.00 และ 11,467.57 บาท ตามลำดับ ฟาร์มขนาดใหญ่มีรายได้จากผลผลิตปลาเฉลี่ยฟาร์มละ 248,072.43 บาท ซึ่งได้แก่ ปลานิล ปลาสรวย ปลาตะเพียน และปลาจิ้น เฉลี่ยฟาร์มละ 119,765.86 118,557.86 7,533.71 และ 2,215.00 บาท ตามลำดับ

สำหรับการเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานที่ใช้ระยะเวลา 12 เดือน ฟาร์มขนาดเล็กมีรายได้จากผลผลิตปลาเฉลี่ยฟาร์มละ 68,522.28 บาท ซึ่งได้แก่ ปลานิล และปลาสรวย เฉลี่ยฟาร์มละ 46,186.57 และ 22,335.71 บาท ตามลำดับ ฟาร์มขนาดกลางมีรายได้จากผลผลิตปลาเฉลี่ยฟาร์มละ 216,982.72 บาท ซึ่งได้แก่ ปลานิล ปลาสรวย ปลาตะเพียน ปลาดุก และปลาจิ้น เฉลี่ยฟาร์มละ 127,241.71 66,523.86 8,914.29 9,828.57 และ 4,474.29 บาท ตามลำดับ ฟาร์มขนาดใหญ่มีรายได้จากผลผลิตปลาเฉลี่ยฟาร์มละ 314,102.71 บาท ซึ่งได้แก่ ปลานิล ปลาสรวย ปลาตะเพียน และปลาจิ้น เฉลี่ยฟาร์มละ 137,031.57 132,255.71 19,612.86 และ 25,202.57 บาท ตามลำดับ

2.1.3 ราคาผลผลิตปลา

สำหรับการเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานที่ใช้ระยะเวลา 10 เดือน ราคาปลานิลของฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เฉลี่ยกิโลกรัมละ 7.65

7.55 และ 6.79 บาท ตามลำดับ ราคาปลาสดของฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เฉลี่ยกิโลกรัมละ 8.04 8.09 และ 7.83 บาท ตามลำดับ ราคาปลาตะเพียนของฟาร์มขนาดกลางและขนาดใหญ่ เฉลี่ยกิโลกรัมละ 8.33 และ 8.00 บาท ตามลำดับ ราคาปลาจีนของฟาร์มขนาดเล็กและขนาดใหญ่ เฉลี่ยกิโลกรัมละ 9.00 และ 7.00 บาท ตามลำดับ สาเหตุที่ราคาปลาของฟาร์มขนาดเล็กมีราคาสูงกว่าราคาปลาของฟาร์มขนาดใหญ่ เนื่องจากขนาดปลาของฟาร์มขนาดเล็กมีขนาดใหญ่กว่าขนาดปลาของฟาร์มขนาดใหญ่ เพราะในบ่อปลาของฟาร์มขนาดเล็กมีปลาที่ถือ เป็นศัตรูของปลาที่ปล่อยลงเลี้ยงเหลืออยู่จำนวนน้อย ทำให้ปลาที่ปล่อยลงเลี้ยงเจริญเติบโตได้เต็มที่

สำหรับการเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานที่ใช้ระยะเวลา 12 เดือน ราคาปลานิลของฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เฉลี่ยกิโลกรัมละ 7.47 8.58 และ 7.62 บาท ตามลำดับ ราคาปลาสดของฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เฉลี่ยกิโลกรัมละ 7.17 8.36 และ 7.07 บาท ตามลำดับ ราคาปลาตะเพียนของฟาร์มขนาดกลางและขนาดใหญ่ เฉลี่ยกิโลกรัมละ 12.00 และ 9.92 บาท ตามลำดับ ราคาปลาชุกของฟาร์มขนาดกลาง เฉลี่ยกิโลกรัมละ 32.00 บาท ราคาปลาจีนของฟาร์มขนาดกลางและขนาดใหญ่ เฉลี่ยกิโลกรัมละ 9.00 บาท เท่ากัน

2.2 รายได้จากการขายปลาอื่น ๆ

ปลาอื่น ๆ หมายถึง ปลาที่เกษตรกรไม่ได้ปล่อยลงเลี้ยง แต่ปลาเหล่านี้เข้ามาอยู่ในบ่อโดยติดมากับน้ำในขณะที่สูบน้ำเข้าบ่อ ได้แก่ ปลาชังสี ปลาหมอ ปลาช่อน และปลาอีสก๊อต เป็นต้น รายได้จากการขายปลาอื่น ๆ จะถือเป็นผลพลอยได้จากการเลี้ยงปลาด้วย

จากตารางที่ 4.3 แสดงรายได้จากการขายปลาอื่น ๆ ของแต่ละขนาดฟาร์มดังนี้ สำหรับการเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานที่ใช้ระยะเวลา 10 เดือน ฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เฉลี่ยฟาร์มละ 1,906.57 4,512.14 และ 10,864.71 บาท ตามลำดับ หรือเฉลี่ยไร่ละ 202.18 276.99 และ 327.84 บาท ตามลำดับ สำหรับการเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานที่ใช้ระยะเวลา 12 เดือน ฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เฉลี่ยฟาร์มละ 2,134.00 5,232.71 และ 11,823.57 บาท ตามลำดับ หรือเฉลี่ยไร่ละ 245.01 302.64 และ 340.64 บาท ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 ตารางแสดงรายได้จากการขายปลาอื่น ๆ ของเกษตรกรผู้ทำฟาร์มเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานในเขตจังหวัดปทุมธานี ปีการผลิต 2529

ฟาร์มที่	รายได้จากการขายปลาอื่น ๆ (บาท)					
	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่	
	ระยะเวลา 10 เดือน	ระยะเวลา 12 เดือน	ระยะเวลา 10 เดือน	ระยะเวลา 12 เดือน	ระยะเวลา 10 เดือน	ระยะเวลา 12 เดือน
1	1,750	2,300	5,430	4,255	5,820	5,505
2	2,485	2,940	4,800	4,983	12,110	19,100
3	1,960	2,070	6,750	6,180	13,755	15,040
4	2,500	1,673	4,900	6,540	7,908	12,400
5	1,170	2,100	3,040	3,171	14,360	8,590
6	1,832	2,405	2,670	4,700	9,300	11,630
7	1,649	1,450	3,995	6,800	12,800	10,500
รวม	13,346	14,938	31,585	36,629	76,053	82,765
เฉลี่ยต่อฟาร์ม ¹	1,906.57	2,134	4,512.14	5,232.71	10,864.71	11,823.57
พื้นที่บ่อปลาเฉลี่ย	9.43	8.71	16.29	17.29	33.14	34.71
เฉลี่ยต่อไร่ ²	202.18	245.01	276.99	302.64	327.84	340.64

ที่มา : จากการสอบถามเกษตรกรผู้ทำฟาร์มเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสาน จำนวน 42 ราย ได้แก่
 ฟาร์มขนาดเล็ก ระยะเวลา 10 เดือน 7 ราย และระยะเวลา 12 เดือน 7 ราย
 ฟาร์มขนาดกลาง ระยะเวลา 10 เดือน 7 ราย และระยะเวลา 12 เดือน 7 ราย
 ฟาร์มขนาดใหญ่ ระยะเวลา 10 เดือน 7 ราย และระยะเวลา 12 เดือน 7 ราย

¹รายได้จากการขายปลาอื่น ๆ เฉลี่ยต่อฟาร์ม = $\frac{\text{รายได้จากการขายปลาอื่น ๆ รวมของแต่ละขนาดฟาร์ม}}{\text{จำนวนฟาร์มทั้งหมดของแต่ละขนาดฟาร์ม}}$

²รายได้จากการขายปลาอื่น ๆ เฉลี่ยต่อไร่ = $\frac{\text{รายได้จากการขายปลาอื่น ๆ เฉลี่ยต่อฟาร์ม}}{\text{พื้นที่บ่อปลาเฉลี่ยของแต่ละขนาดฟาร์ม}}$

จากรายละเอียดรายได้จากการขายปลาอื่น ๆ เฉลี่ยต่อไร่พบว่า รายได้จากการขายปลาอื่น ๆ เฉลี่ยต่อไร่ของฟาร์มขนาดใหญ่จะสูงที่สุด เนื่องจากขณะสูบน้ำเข้าบ่อจะมีปลาอื่น ๆ ติดเข้ามาคับน้ำมาก และฟาร์มขนาดใหญ่ไม่ได้มีกรรมวิธีกำจัดปลาอื่น ๆ ซึ่งถือว่าเป็นศัตรูปลาที่เลี้ยง ดังนั้น รายได้จากการขายปลาอื่น ๆ เฉลี่ยต่อไร่ของฟาร์มขนาดใหญ่จึงสูงที่สุด รองลงมาคือฟาร์มขนาดกลางและขนาดเล็ก

จากตารางที่ 4.4 แสดงรายได้ทั้งหมดจากการเลี้ยงปลาของเกษตรกรผู้ทำฟาร์มเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานปรากฏว่า สำหรับการเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานที่ใช้ระยะเวลา 10 เดือน รายได้ทั้งหมดจากการเลี้ยงปลาของฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เฉลี่ยฟาร์มละ 74,442.86 156,145.71 และ 258,937.14 บาท ตามลำดับ หรือเฉลี่ยไร่ละ 7,894.26 9,585.37 และ 7,813.43 บาท ตามลำดับ สำหรับการเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานที่ใช้ระยะเวลา 12 เดือน รายได้ทั้งหมดจากการเลี้ยงปลาของฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เฉลี่ยฟาร์มละ 70,656.28 222,215.43 และ 325,926.28 บาท ตามลำดับ หรือเฉลี่ยไร่ละ 8,112.09 12,852.25 และ 9,389.98 บาท ตามลำดับ

จะเห็นว่ารายได้ทั้งหมดจากการเลี้ยงปลาเฉลี่ยต่อไร่ของฟาร์มขนาดกลางจะสูงที่สุด เนื่องจากฟาร์มขนาดกลางมีรายได้จากการขายปลาที่เลี้ยงเฉลี่ยต่อไร่สูงที่สุด จึงทำให้รายได้ทั้งหมดจากการเลี้ยงปลาเฉลี่ยต่อไร่สูงสุด ทั้งนี้เนื่องจากปริมาณน้ำหนัปลาที่จับได้เฉลี่ยต่อไร่ของฟาร์มขนาดกลางมีมากกว่าฟาร์มขนาดอื่น ๆ

จากตารางที่ 4.5 แสดงรายได้ทั้งหมดจากการทำฟาร์มเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานปรากฏว่า รายได้ทั้งหมดจากการทำฟาร์มเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานของแต่ละขนาดฟาร์มมีดังนี้ สำหรับการเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานระยะเวลา 10 เดือน ฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เฉลี่ยฟาร์มละ 1,191,975.86 1,791,634.14 และ 4,087,810.43 บาท ตามลำดับ สำหรับการเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานที่ใช้ระยะเวลา 12 เดือน ฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เฉลี่ยฟาร์มละ 1,427,516.28 2,218,463.28 และ 4,724,463.99 บาท ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 ตารางแสดงรายได้ทั้งหมดจากการเปลี่ยนแปลงของเกษตรกรผู้ทำฟาร์มเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสาน ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ปีการผลิต 2529

ขนาดฟาร์ม	ระยะเวลา 10 เดือน				ระยะเวลา 12 เดือน							
	รายได้เฉลี่ยต่อฟาร์ม (บาท)		รายได้เฉลี่ยต่อไร่ (บาท)		รายได้เฉลี่ยต่อฟาร์ม (บาท)		รายได้เฉลี่ยต่อไร่ (บาท)					
	รายได้จากการขายปลาที่เลี้ยง	รายได้จากการขายปลาอื่น ๆ	รายได้จากการขายปลาที่เลี้ยง	รายได้จากการขายปลาอื่น ๆ	รายได้จากการขายปลาที่เลี้ยง	รายได้จากการขายปลาอื่น ๆ	รายได้จากการขายปลาที่เลี้ยง	รายได้จากการขายปลาอื่น ๆ				
ขนาดเล็ก	72,536.29	1,906.57	74,442.86	7,692.08	202.18	7,894.26	68,522.28	2,134	70,656.28	7,867.08	245.01	8,112.09
ขนาดกลาง	151,633.57	4,512.14	156,145.71	9,308.38	276.99	9,585.37	216,982.72	5,232.71	222,215.43	12,549.61	302.64	12,852.25
ขนาดใหญ่	248,072.43	10,864.71	258,937.14	7,485.59	327.84	7,813.43	314,102.71	11,823.57	325,926.28	9,049.34	340.64	9,389.98

¹ รายได้จากการขายปลาที่เลี้ยงเฉลี่ยต่อฟาร์มและเฉลี่ยต่อไร่ของแต่ละขนาดฟาร์ม ได้จากรายการที่ 4.2

² รายได้จากการขายปลาอื่น ๆ เฉลี่ยต่อฟาร์ม และเฉลี่ยต่อไร่ ของแต่ละขนาดฟาร์ม ได้จากรายการที่ 4.3

³ รายได้จากการขายปลาทั้งหมดเฉลี่ยต่อฟาร์มของแต่ละขนาดฟาร์ม = รายได้จากการขายปลาที่เลี้ยงเฉลี่ยต่อฟาร์ม + รายได้จากการขายปลาอื่น ๆ เฉลี่ยต่อฟาร์ม

⁴ รายได้จากการขายปลาทั้งหมดเฉลี่ยต่อไร่ของแต่ละขนาดฟาร์ม = รายได้จากการขายปลาที่เลี้ยงเฉลี่ยต่อไร่ + รายได้จากการขายปลาอื่น ๆ เฉลี่ยต่อไร่

ตารางที่ 4.5 ตารางแสดงรายได้ทั้งหมดจากการทำฟาร์มเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานในเขตจังหวัดปทุมธานี ปีการผลิต 2529

	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่	
	ระยะเวลา 10 เดือน	ระยะเวลา 12 เดือน	ระยะเวลา 10 เดือน	ระยะเวลา 12 เดือน	ระยะเวลา 10 เดือน	ระยะเวลา 12 เดือน
รายได้จากการเลี้ยงไก่ (บาท/ฟาร์ม) ¹	1,117,533.00	1,356,860.00	1,635,488.43	1,996,247.85	3,828,873.29	4,398,537.71
รายได้จากการเลี้ยงปลา (บาท/ฟาร์ม) ²	74,442.86	70,656.28	156,145.71	222,215.43	258,937.14	325,926.28
รายได้ทั้งหมด (บาท/ฟาร์ม) ³	1,191,975.86	1,427,516.28	1,791,634.14	2,218,463.28	4,087,810.43	4,724,463.99

¹ รายได้จากการเลี้ยงไก่เฉลี่ยต่อฟาร์มของแต่ละขนาดฟาร์ม ได้จากตารางที่ 4.1

² รายได้จากการเลี้ยงปลาเฉลี่ยต่อฟาร์มของแต่ละขนาดฟาร์ม ได้จากตารางที่ 4.4

³ รายได้ทั้งหมดเฉลี่ยต่อฟาร์มของแต่ละขนาดฟาร์ม = รายได้จากการเลี้ยงไก่เฉลี่ยต่อฟาร์ม + รายได้จากการเลี้ยงปลาเฉลี่ยต่อฟาร์ม

กำไรสุทธิจากการทำฟาร์ม เลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสาน

การคำนวณหากำไรสุทธิมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบผลของการดำเนินงานของการทำฟาร์ม เลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานว่ามีกำไรหรือขาดทุนสุทธิเท่าใด นอกจากนั้นยังเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการในการพิจารณาตัดสินใจในการปรับปรุงการผลิตให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

จากตารางที่ 4.6 แสดงกำไรสุทธิของเกษตรกรผู้ทำฟาร์ม เลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานจะเห็นว่า สำหรับการเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานที่ใช้ระยะเวลา 10 เดือน ฟาร์มขนาดเล็กมีขาดทุนสุทธิเฉลี่ยฟาร์มละ 48,842.72 บาท ส่วนฟาร์มขนาดกลางและขนาดใหญ่มีกำไรสุทธิเฉลี่ยฟาร์มละ 11,560.12 และ 107,146.57 บาท ตามลำดับ สำหรับการเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานที่ใช้ระยะเวลา 12 เดือน ฟาร์มขนาดเล็กมีขาดทุนสุทธิเฉลี่ยฟาร์มละ 41,828.44 บาท ส่วนฟาร์มขนาดกลางและขนาดใหญ่มีกำไรสุทธิเฉลี่ยฟาร์มละ 29,907.70 และ 156,993.24 บาท ตามลำดับ

จากตารางที่ 4.7 เมื่อแยกคำนวณกำไรสุทธิจากการเลี้ยงไก่ปรากฏว่า สำหรับการเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานที่ใช้ระยะเวลา 10 เดือน ฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่มีขาดทุนสุทธิเฉลี่ยฟาร์มละ 72,229.20 74,481.07 และ 9,919.93 บาท ตามลำดับ หรือขาดทุนสุทธิเฉลี่ยตัวละ 2.11 1.45 และ 0.08 บาท ตามลำดับ สำหรับการเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานที่ใช้ระยะเวลา 12 เดือน ฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่มีขาดทุนสุทธิเฉลี่ยฟาร์มละ 62,138.99 108,399.72 และ 12,346.18 บาท ตามลำดับ หรือขาดทุนสุทธิเฉลี่ยตัวละ 1.49 1.71 และ 0.09 บาท ตามลำดับ

จากตารางที่ 4.8 แสดงกำไรสุทธิจากการเลี้ยงปลาพบว่า สำหรับการเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานที่ใช้ระยะเวลา 10 เดือน ฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่มีกำไรสุทธิเฉลี่ยฟาร์มละ 23,386.48 86,041.19 และ 117,066.50 บาท ตามลำดับ หรือเฉลี่ยไร่ละ 2,480.01 5,281.84 และ 3,532.48 บาท ตามลำดับ สำหรับการเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานที่ใช้ระยะเวลา 12 เดือน กำไรสุทธิจากการเลี้ยงปลาของแต่ละขนาด

ตารางที่ 4.6 ตารางแสดงกำไรสุทธิของเกษตรกรผู้ทำฟาร์มเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานในเขตจังหวัดปทุมธานี ปีการผลิต 2529

	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่	
	ระยะเวลา 10 เดือน	ระยะเวลา 12 เดือน	ระยะเวลา 10 เดือน	ระยะเวลา 12 เดือน	ระยะเวลา 10 เดือน	ระยะเวลา 12 เดือน
รายได้ทั้งหมด (บาท/ฟาร์ม) ¹	1,191,975.86	1,427,516.28	1,791,634.14	2,218,463.28	4,087,810.43	4,724,463.99
ต้นทุนทั้งหมด (บาท/ฟาร์ม) ²	1,240,818.58	1,469,344.72	1,780,074.02	2,188,555.58	3,980,663.86	4,567,470.75
กำไรสุทธิ (บาท/ฟาร์ม) ³	(48,842.72)	(41,828.44)	11,560.12	29,907.70	107,146.57	156,993.24

¹ รายได้ทั้งหมดเฉลี่ยต่อฟาร์มของแต่ละขนาดฟาร์ม ได้จากตารางที่ 4.5

² ต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยต่อฟาร์มของแต่ละขนาดฟาร์ม ได้จากตารางที่ 3.23

³ กำไรสุทธิเฉลี่ยของแต่ละขนาดฟาร์ม = รายได้ทั้งหมดเฉลี่ยต่อฟาร์ม - ต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยต่อฟาร์ม

ตารางที่ 4.7 ตารางแสดงกำไรสุทธิจากการเลี้ยงไก่ของเกษตรกรผู้ทำฟาร์ม ในเขตจังหวัดปทุมธานี ปีการผลิต 2529

ขนาดฟาร์ม	ระยะเวลา 10 เดือน						ระยะเวลา 12 เดือน					
	รายได้จากการเลี้ยงไก่ ¹		ต้นทุนการเลี้ยงไก่ ²		กำไรสุทธิจากการเลี้ยงไก่ ³		รายได้จากการเลี้ยงไก่ ¹		ต้นทุนการเลี้ยงไก่ ²		กำไรสุทธิจากการเลี้ยงไก่ ⁴	
	บาท/ฟาร์ม	บาท/ตัว	บาท/ฟาร์ม	บาท/ตัว	บาท/ฟาร์ม	บาท/ตัว	บาท/ฟาร์ม	บาท/ตัว	บาท/ฟาร์ม	บาท/ตัว	บาท/ฟาร์ม	บาท/ตัว
ขนาดเล็ก	1,117,533.00	32.59	1,189,762.20	34.70	(72,229.20)	(2.11)	1,356,860.00	32.64	1,418,998.99	34.13	(62,138.99)	(1.49)
ขนาดกลาง	1,635,488.43	31.80	1,709,969.50	33.25	(74,481.07)	(1.45)	1,996,247.65	31.40	2,104,647.57	33.11	(108,399.72)	(1.71)
ขนาดใหญ่	3,826,879.29	31.91	3,838,793.22	31.99	(9,919.93)	(0.08)	4,398,537.71	31.91	4,410,883.89	32.00	(12,346.18)	(0.09)

¹ รายได้จากการเลี้ยงไก่เฉลี่ยต่อฟาร์มและเฉลี่ยต่อตัวของแต่ละขนาดฟาร์ม ได้จากตารางที่ 4.1

² ต้นทุนการเลี้ยงไก่เฉลี่ยต่อฟาร์ม และเฉลี่ยต่อตัวของแต่ละขนาดฟาร์ม ได้จากตารางที่ 3.34

³ กำไรสุทธิจากการเลี้ยงไก่เฉลี่ยต่อฟาร์มของแต่ละขนาดฟาร์ม = รายได้จากการเลี้ยงไก่เฉลี่ยต่อฟาร์ม - ต้นทุนการเลี้ยงไก่เฉลี่ยต่อฟาร์ม

⁴ กำไรสุทธิจากการเลี้ยงไก่เฉลี่ยต่อตัวของแต่ละขนาดฟาร์ม = รายได้จากการเลี้ยงไก่เฉลี่ยต่อตัว - ต้นทุนการเลี้ยงไก่เฉลี่ยต่อตัว

ตารางที่ 4.8 ตารางแสดงกำไรสุทธิจากการดำเนินงานของเกษตรกรผู้ทำฟาร์มเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสาน ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ ปีการผลิต 2529

ขนาดฟาร์ม	ระยะเวลา 10 เดือน						ระยะเวลา 12 เดือน					
	รายได้จากการเลี้ยงปลา 1		ต้นทุนการเลี้ยงปลา 2		กำไรสุทธิจากการเลี้ยงปลา		รายได้จากการเลี้ยงปลา 1		ต้นทุนการเลี้ยงปลา 2		กำไรสุทธิจากการเลี้ยงปลา	
	บาท/ฟาร์ม	บาท/ไร่	บาท/ฟาร์ม	บาท/ไร่	บาท/ไร่ ³	บาท/ไร่ ⁴	บาท/ฟาร์ม	บาท/ไร่	บาท/ฟาร์ม	บาท/ไร่	บาท/ไร่ ³	บาท/ไร่ ⁴
ขนาดเล็ก	74,442.86	7,894.26	51,056.98	5,414.25	23,386.48	2,480.01	70,656.28	8,112.09	50,345.73	5,780.22	20,310.55	2,331.87
ขนาดกลาง	156,145.71	9,585.37	70,104.52	4,303.53	86,041.19	5,281.84	222,215.43	12,852.25	83,908.01	4,852.98	138,307.42	7,999.27
ขนาดใหญ่	258,937.14	7,813.43	141,870.64	4,280.95	117,066.50	3,532.48	325,926.28	9,389.98	156,586.66	4,511.28	169,339.42	4,878.70

¹ รายได้จากการเลี้ยงปลาเฉลี่ยต่อฟาร์มและเฉลี่ยต่อไร่ของแต่ละขนาดฟาร์ม ได้จากตารางที่ 4.4

² ต้นทุนการเลี้ยงปลาเฉลี่ยต่อฟาร์มและเฉลี่ยต่อไร่ของแต่ละขนาดฟาร์ม ได้จากตารางที่ 3.35

³ กำไรสุทธิจากการเลี้ยงปลาเฉลี่ยต่อฟาร์มของแต่ละขนาดฟาร์ม = รายได้จากการเลี้ยงปลาเฉลี่ยต่อฟาร์ม - ต้นทุนการเลี้ยงปลาเฉลี่ยต่อฟาร์ม

⁴ กำไรสุทธิจากการเลี้ยงปลาเฉลี่ยต่อไร่ของแต่ละขนาดฟาร์ม = รายได้จากการเลี้ยงปลาเฉลี่ยต่อไร่ - ต้นทุนการเลี้ยงปลาเฉลี่ยต่อไร่

ฟาร์มมีดังนี้คือ ฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีกำไรสุทธิเฉลี่ยฟาร์มละ 20,310.55 138,307.42 และ 169,339.42 บาท ตามลำดับ หรือเฉลี่ยไร่ละ 2,331.87 7,999.27 และ 4,878.70 บาท ตามลำดับ

การวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการลงทุน

จากตารางที่ 4.9 เมื่อคำนวณผลตอบแทนจากการลงทุนของการทำฟาร์ม เลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานปรากฏว่า สำหรับการเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานที่ใช้ระยะเวลา 10 เดือน กิจกรรมทำฟาร์ม เลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานขนาดเล็กมีอัตราส่วนผลขาดทุนต่อ เงินลงทุนร้อยละ 11.14 ส่วนฟาร์มขนาดกลางและขนาดใหญ่มีอัตราส่วนผลกำไรต่อเงินลงทุน ร้อยละ 1.52 และ 7.78 ตามลำดับ สำหรับการเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานที่ใช้ระยะเวลา 12 เดือน กิจกรรมทำฟาร์ม เลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานขนาดเล็กมีอัตราส่วนผลขาดทุนต่อ เงินลงทุน ร้อยละ 8.16 ส่วนฟาร์มขนาดกลางและขนาดใหญ่มีอัตราส่วนผลกำไรต่อเงินลงทุน ร้อยละ 4.08 และ 12.57 ตามลำดับ

นอกจากนี้ เมื่อคำนวณผลตอบแทนจากการลงทุนของการทำฟาร์ม เลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานออกเป็นผลตอบแทนของการลงทุนจากการเลี้ยงไก่และการเลี้ยงปลาปรากฏว่า สำหรับการเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานที่ใช้ระยะเวลา 10 เดือน อัตราส่วนผลขาดทุนต่อเงินลงทุนจากการเลี้ยงไก่ของแต่ละขนาดฟาร์มมีดังนี้คือ ฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 16.47 9.84 และ 0.72 ตามลำดับ และอัตราส่วนผลกำไรต่อเงินลงทุนจากการเลี้ยงปลาของแต่ละขนาดฟาร์มมีดังนี้คือ ฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 5.33 11.36 และ 8.50 ตามลำดับ สำหรับการเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานที่ใช้ระยะเวลา 12 เดือน อัตราส่วนผลขาดทุนต่อเงินลงทุนจากการเลี้ยงไก่ของแต่ละขนาดฟาร์มมีดังนี้คือ ฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 12.12 14.78 และ 0.99 ตามลำดับ และอัตราส่วนผลกำไรต่อเงินลงทุนจากการเลี้ยงปลาของแต่ละขนาดฟาร์มมีดังนี้คือ ฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 3.96 18.86 และ 13.56 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 ตารางแสดงอัตราส่วนผลกำไรและผลตอบแทนจากการเลี้ยงไก่, การเลี้ยงปลา และการทำฟาร์มเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสาน

ในเขตนางพางค์ปีงบประมาณ 2529

รายการ	ฟาร์มขนาดเล็ก		ฟาร์มขนาดกลาง		ฟาร์มขนาดใหญ่	
	ระยะเวลา 10 เดือน	ระยะเวลา 12 เดือน	ระยะเวลา 10 เดือน	ระยะเวลา 12 เดือน	ระยะเวลา 10 เดือน	ระยะเวลา 12 เดือน
	ระยะเวลา 10 เดือน	ระยะเวลา 12 เดือน	ระยะเวลา 10 เดือน	ระยะเวลา 12 เดือน	ระยะเวลา 10 เดือน	ระยะเวลา 12 เดือน
เงินลงทุนเฉลี่ย (บาท/ฟาร์ม) ¹	438,420.88	512,689.38	757,077.41	733,244.07	1,377,546.58	1,249,003.04
ผลกำไร (ขาดทุน) สุทธิจากการเลี้ยงไก่ (บาท/ฟาร์ม) ²	(72,229.20)	(62,138.99)	(74,481.07)	(108,399.72)	(9,919.93)	(12,346.18)
ผลกำไร (ขาดทุน) สุทธิจากการเลี้ยงปลา (บาท/ฟาร์ม) ³	23,386.48	20,310.55	86,041.19	138,307.42	117,066.50	169,339.42
ผลกำไร (ขาดทุน) สุทธิรวม (บาท/ฟาร์ม) ⁴	(48,842.72)	(41,828.44)	11,560.12	29,907.70	107,146.57	156,993.24
อัตราส่วนผลกำไรและผลตอบแทนจากการเลี้ยงไก่ต่อเงินลงทุน (ร้อยละ) ⁵	(16.47)	(12.12)	(9.84)	(14.78)	(0.72)	(0.99)
อัตราส่วนผลกำไรและผลตอบแทนจากการเลี้ยงปลาต่อเงินลงทุน (ร้อยละ) ⁶	5.33	3.96	11.36	18.86	8.50	13.56
อัตราส่วนผลกำไรและผลตอบแทนต่อเงินลงทุนรวม (ร้อยละ) ⁷	(11.14)	(8.16)	1.52	4.08	7.78	12.57

¹ เงินลงทุนเฉลี่ยต่อฟาร์มของแต่ละขนาดฟาร์ม ได้จากตารางที่ 3.17 และ 3.18

² ผลกำไร (ขาดทุน) สุทธิจากการเลี้ยงไก่เฉลี่ยต่อฟาร์มของแต่ละขนาดฟาร์ม ได้จากตารางที่ 4.7

³ ผลกำไร (ขาดทุน) สุทธิจากการเลี้ยงปลาเฉลี่ยต่อฟาร์มของแต่ละขนาดฟาร์ม ได้จากตารางที่ 4.8

⁴ ผลกำไร (ขาดทุน) สุทธิรวม เฉลี่ยต่อฟาร์มของแต่ละขนาดฟาร์ม ได้จากตารางที่ 4.6

⁵ อัตราส่วนผลกำไรและผลตอบแทนจากการเลี้ยงไก่ต่อเงินลงทุน = $\frac{\text{ผลกำไร (ขาดทุน) สุทธิจากการเลี้ยงไก่เฉลี่ยต่อฟาร์ม} \times 100}{\text{เงินลงทุนเฉลี่ยต่อฟาร์ม}}$

⁶ อัตราส่วนผลกำไรและผลตอบแทนจากการเลี้ยงปลาต่อเงินลงทุน = $\frac{\text{ผลกำไร (ขาดทุน) สุทธิจากการเลี้ยงปลาเฉลี่ยต่อฟาร์ม} \times 100}{\text{เงินลงทุนเฉลี่ยต่อฟาร์ม}}$

⁷ อัตราส่วนผลกำไรและผลตอบแทนต่อเงินลงทุน = $\frac{\text{ผลกำไร (ขาดทุน) สุทธิรวมเฉลี่ยต่อฟาร์ม} \times 100}{\text{เงินลงทุนเฉลี่ยต่อฟาร์ม}}$

จากรายละเอียดดังกล่าวข้างต้นพบว่า ผลตอบแทนจากการเลี้ยงปลาสูงกว่าผลตอบแทนจากการเลี้ยงไก่ในทุกระดับขนาดฟาร์ม ทั้งนี้เนื่องจากเกษตรกรไม่ต้องซื้ออาหารมาใช้ในการเลี้ยงปลา ทำให้ไม่มีต้นทุนค่าอาหารปลา เพราะปลาจะอาศัยมูลไก่มาเป็นอาหาร ดังนั้นต้นทุนการเลี้ยงปลาจึงต่ำมากเมื่อเทียบกับรายได้ จึงมีผลทำให้ผลตอบแทนจากการเลี้ยงปลาสูงกว่าผลตอบแทนจากการเลี้ยงไก่

จากตารางที่ 4.10 แสดงกำไรสุทธิรวม เมื่อไม่นำต้นทุนค่าเสียโอกาสมาคำนวณต้นทุนการผลิตของเกษตรกรผู้ทำฟาร์มเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานปรากฏว่า สำหรับการเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานที่ใช้ระยะเวลา 10 เดือน ฟาร์มขนาดเล็กมีผลขาดทุนสุทธิเฉลี่ยฟาร์มละ 2,889.23 บาท ส่วนฟาร์มขนาดกลางและขนาดใหญ่มีกำไรสุทธิเฉลี่ยฟาร์มละ 84,679.53 227,319.47 บาท ตามลำดับ สำหรับการเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานที่ใช้ระยะเวลา 12 เดือน ฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีกำไรสุทธิรวมเฉลี่ยฟาร์มละ 16,108.30 107,771.66 และ 296,214.40 บาท ตามลำดับ

จากตารางที่ 4.11 แสดงกำไร (ขาดทุน) สุทธิจากการเลี้ยงไก่ของเกษตรกรผู้ทำฟาร์มเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานเมื่อไม่นำต้นทุนค่าเสียโอกาสมาคำนวณต้นทุนการผลิตปรากฏว่า สำหรับการเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานที่ใช้ระยะเวลา 10 เดือน ฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง มีขาดทุนสุทธิเฉลี่ยฟาร์มละ 36,184.76 18,528.58 บาท ตามลำดับ ฟาร์มขนาดใหญ่มีกำไรสุทธิเฉลี่ยฟาร์มละ 78,136.04 บาท สำหรับการเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานที่ใช้ระยะเวลา 12 เดือน ฟาร์มขนาดเล็กและขนาดกลางมีขาดทุนสุทธิเฉลี่ยฟาร์มละ 15,623.16 และ 48,600.59 บาท ตามลำดับ ส่วนฟาร์มขนาดใหญ่มีกำไรสุทธิเฉลี่ยฟาร์มละ 88,708.61 บาท

จากตารางที่ 4.12 แสดงกำไร (ขาดทุน) สุทธิจากการเลี้ยงปลาของเกษตรกรผู้ทำฟาร์มเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานเมื่อไม่นำต้นทุนค่าเสียโอกาสมาคำนวณต้นทุนการผลิตปรากฏว่า สำหรับการเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานที่ใช้ระยะเวลา 10 เดือน ฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่มีกำไรสุทธิเฉลี่ยฟาร์มละ 33,295.53 103,208.11 และ 149,183.43 บาท ตามลำดับ สำหรับการเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานที่ใช้ระยะเวลา 12 เดือน ฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีกำไรสุทธิเฉลี่ยฟาร์มละ 31,731.46 156,372.25 และ 207,505.79 บาท ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 ตารางแสดงกำไรสุทธิรวม เมื่อไม่นำต้นทุนค่าเสียโอกาสมาคำนวณต้นทุนการหลีกเลี่ยงของเกมการผูกพันค่าชำระ ในเขตจังหวัดปทุมธานี ปีการผลิต 2529

รายการ	พักรวมขนาดเล็ก		พักรวมขนาดกลาง		พักรวมขนาดใหญ่	
	ระยะเวลา 10 เดือน	ระยะเวลา 12 เดือน	ระยะเวลา 10 เดือน	ระยะเวลา 12 เดือน	ระยะเวลา 10 เดือน	ระยะเวลา 12 เดือน
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ ¹ (บาท/ฟาร์ม)	(48,842.72)	(41,828.44)	11,560.12	29,907.70	107,146.57	156,993.24
<u>บวก</u>						
ค่าแรงงานในครัวเรือน ² (บาท/ฟาร์ม)	19,846.74	21,828.00	23,035.00	24,494.40	29,516.00	38,073.00
ค่าเสียโอกาสของเงินทุนส่วนตัว ³ (บาท/ฟาร์ม)	21,191.75	30,926.41	41,655.24	44,401.06	70,031.90	78,031.49
ค่าเช่าที่ดินที่ไม่เป็นเงินสด ⁴ (บาท/ฟาร์ม)	4,915.00	5,182.33	8,429.17	8,968.50	20,625.00	23,116.67
ต้นทุนค่าเสียโอกาส (บาท/ฟาร์ม)	45,953.49	57,936.74	73,119.41	77,863.96	120,172.90	139,221.16
กำไร (ขาดทุน) สุทธิเมื่อไม่รวมต้นทุนค่าเสียโอกาส (บาท/ฟาร์ม)	(2,889.23)	16,108.30	84,679.53	107,771.66	227,319.47	296,214.40

¹ กำไร (ขาดทุน) สุทธิเฉลี่ยต่อฟาร์มของแต่ละขนาดฟาร์ม ได้จากตารางที่ 4.6

² ค่าแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ยต่อฟาร์มของแต่ละขนาดฟาร์ม ได้จากตารางที่ 3.7

³ ค่าเสียโอกาสของเงินทุนส่วนตัวเองเฉลี่ยต่อฟาร์มของแต่ละขนาดฟาร์ม ได้จากตารางที่ 3.20

⁴ ค่าเช่าที่ดินที่ไม่เป็นเงินสดเฉลี่ยต่อฟาร์มของแต่ละขนาดฟาร์ม ได้จากตารางที่ 3.21

ตารางที่ 4.11 ตารางแสดงกำไร (ขาดทุน) สุทธิจากการเสี่ยงไป เมื่อไม่นำต้นทุนค่าเสียหายโอกาสมาคำนวณต้นทุนการผลิของ เกมครุฑผู้ท้าท้าร์มเสี่ยงไปและปลายแบบผสมผสาน ในเขตจังหวัดปทุมธานี ปีการผลิ 2529

รายการ	ฟาร์มขนาดเล็ก		ฟาร์มขนาดกลาง		ฟาร์มขนาดใหญ่	
	ระยะเวลา 10 เดือน	ระยะเวลา 12 เดือน	ระยะเวลา 10 เดือน	ระยะเวลา 12 เดือน	ระยะเวลา 10 เดือน	ระยะเวลา 12 เดือน
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ (บาท/ฟาร์ม) ¹	(72,229.20)	(62,138.99)	(74,481.07)	(108,399.72)	(9,919.93)	(12,346.16)
<u>บวก</u>						
ค่าแรงงานในครัวเรือน (บาท/ฟาร์ม) ²	17,862.07	19,645.20	20,731.50	22,044.96	26,564.40	34,265.70
ค่าเสียโอกาสของเงินลงทุนส่วนตัว (บาท/ฟาร์ม) ³	17,690.87	26,352.40	34,378.07	36,857.32	59,429.07	64,477.42
ค่าเช่าที่ดินที่ไม่เป็นเงินสด (บาท/ฟาร์ม) ⁴	491.50	518.23	842.92	896.85	2,062.50	2,311.67
ต้นทุนค่าเสียหายโอกาส (บาท/ฟาร์ม)	36,044.44	46,515.83	55,952.49	59,799.13	88,055.97	101,054.79
กำไร (ขาดทุน) สุทธิเมื่อไม่รวมต้นทุนค่าเสียหายโอกาส (บาท/ฟาร์ม)	(36,184.76)	(15,623.16)	(18,528.58)	(48,600.59)	78,136.04	88,708.61

¹ กำไร (ขาดทุน) สุทธิจากการเสี่ยงไปของแต่ละขนาดฟาร์มได้จากตารางที่ 4.7

² ค่าแรงงานในครัวเรือนของการเสี่ยงไปของแต่ละขนาดฟาร์ม ได้จากตารางที่ 3.31

³ ค่าเสียโอกาสของเงินลงทุนส่วนตัวของการเสี่ยงไปของแต่ละขนาดฟาร์ม ได้จากตารางที่ 3.28 และ 3.29

⁴ ค่าเช่าที่ดินที่ไม่เป็นเงินสดของการเสี่ยงไป ของแต่ละขนาดฟาร์ม ได้จากตารางที่ 3.30

ตารางที่ 4.12 ตารางแสดงกำไร (ขาดทุน) สุทธิจากการเสี่ยงปลา เมื่อไม่จำกัดทุนค่าเสียโอกาสตามต้นทุนการผลิตของเกษตรกรผู้ทำฟาร์มเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสาน

ในเขตจังหวัดปทุมธานี ปีการผลิต 2529

รายการ	ฟาร์มขนาดเล็ก		ฟาร์มขนาดกลาง		ฟาร์มขนาดใหญ่	
	ระยะเวลา 10 เดือน	ระยะเวลา 12 เดือน	ระยะเวลา 10 เดือน	ระยะเวลา 12 เดือน	ระยะเวลา 10 เดือน	ระยะเวลา 12 เดือน
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ (บาท/ฟาร์ม) ¹	23,386.48	20,310.55	86,041.19	138,307.42	117,066.50	169,339.42
ค่าแรงงานในครัวเรือน (บาท/ฟาร์ม) ²	1,984.67	2,182.80	2,303.50	2,449.44	2,951.60	3,807.30
ค่าเสียโอกาสของเงินทุนส่วนตัว (บาท/ฟาร์ม) ³	3,500.88	4,574.01	7,277.17	7,543.74	10,602.83	13,554.07
ค่าเช่าที่ดินที่ไม่เป็นเงินสด (บาท/ฟาร์ม) ⁴	4,423.50	4,664.10	7,586.25	8,071.65	18,562.50	20,805.00
ต้นทุนค่าเสียโอกาส (บาท/ฟาร์ม)	9,909.05	11,420.91	17,166.92	18,064.83	32,116.93	38,166.37
กำไร (ขาดทุน) สุทธิเมื่อไม่รวมต้นทุนค่าเสียโอกาส (บาท/ฟาร์ม)	33,295.53	31,731.46	103,208.11	156,372.25	149,183.43	207,505.79

¹ กำไร (ขาดทุน) สุทธิจากการเสี่ยงปลาของแต่ละขนาดฟาร์ม ได้จากตารางที่ 4.8

² ค่าแรงงานในครัวเรือนของการเสี่ยงปลาของแต่ละขนาดฟาร์ม ได้จากตารางที่ 3.31

³ ค่าเสียโอกาสของเงินทุนส่วนตัวของการเสี่ยงปลาของแต่ละขนาดฟาร์ม ได้จากตารางที่ 3.28 และ 3.29

⁴ ค่าเช่าที่ดินที่ไม่เป็นเงินสดของการเสี่ยงปลาของแต่ละขนาดฟาร์ม ได้จากตารางที่ 3.30

จากตารางที่ 4.13 แสดงอัตราส่วนผลกำไรและผลขาดทุนต่อ เงินลงทุน เมื่อไม่นำต้นทุนค่าเสียโอกาสมาคำนวณต้นทุนการผลิตปรากฏว่า สำหรับการเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานที่ใช้ระยะเวลา 10 เดือน กิจการทำฟาร์มเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานขนาดเล็กมีอัตราส่วนผลขาดทุนต่อเงินลงทุนร้อยละ 0.66 ส่วนฟาร์มขนาดกลางและขนาดใหญ่มีอัตราส่วนผลกำไรต่อเงินลงทุนร้อยละ 11.18 และ 16.50 ตามลำดับ สำหรับการเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานที่ใช้ระยะเวลา 12 เดือน ฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีอัตราส่วนผลกำไรต่อเงินลงทุนร้อยละ 3.14 14.70 และ 23.71 ตามลำดับ

จากอัตราส่วนผลตอบแทนต่อเงินลงทุนดังกล่าวข้างต้น เมื่อแยกคำนวณออกเป็นผลตอบแทนต่อเงินลงทุนจากการเลี้ยงไก่และจากการเลี้ยงปลา เมื่อไม่นำต้นทุนค่าเสียโอกาสมาคำนวณต้นทุนการผลิตปรากฏว่า สำหรับการเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานที่ใช้ระยะเวลา 10 เดือน ฟาร์มขนาดเล็กและขนาดกลางมีอัตราส่วนผลขาดทุนต่อเงินลงทุนจากการเลี้ยงไก่เมื่อไม่คิดต้นทุนค่าเสียโอกาส คิดเป็นร้อยละ 8.25 และ 2.45 ตามลำดับ ฟาร์มขนาดใหญ่มีอัตราส่วนผลกำไรต่อเงินลงทุนจากการเลี้ยงไก่เมื่อไม่คิดต้นทุนค่าเสียโอกาสคิดเป็นร้อยละ 5.67 ส่วนอัตราผลกำไรต่อเงินลงทุนจากการเลี้ยงปลาเมื่อไม่คิดต้นทุนค่าเสียโอกาสของฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่คิดเป็นร้อยละ 7.59 13.63 และ 10.83 ตามลำดับ สำหรับการเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานที่ใช้ระยะเวลา 12 เดือน ฟาร์มขนาดเล็กและขนาดกลางมีอัตราส่วนผลขาดทุนต่อเงินลงทุนจากการเลี้ยงไก่เมื่อไม่คิดต้นทุนค่าเสียโอกาส คิดเป็นร้อยละ 3.05 และ 6.63 ตามลำดับ ฟาร์มขนาดใหญ่มีอัตราส่วนผลกำไรต่อเงินลงทุนจากการเลี้ยงไก่เมื่อไม่คิดต้นทุนค่าเสียโอกาสคิดเป็นร้อยละ 7.10 ส่วนอัตราส่วนผลกำไรต่อเงินลงทุนจากการเลี้ยงปลาเมื่อไม่คิดต้นทุนค่าเสียโอกาสของฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 6.19 21.33 และ 16.61 ตามลำดับ

จากการวิเคราะห์อัตราส่วนผลตอบแทนต่อเงินลงทุนของเกษตรกรผู้ทำฟาร์มเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสาน จะสังเกตเห็นได้ว่าเมื่อไม่นำต้นทุนค่าเสียโอกาส ซึ่งได้แก่ ค่าแรงงานในครัวเรือน ค่าเช่าที่ดินที่ไม่เป็นเงินสด และค่าเสียโอกาสของเงินทุนส่วนตัว มาคำนวณต้นทุนการผลิตแล้ว จะทำให้เกษตรกรผู้ทำฟาร์มเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานในแต่ละขนาดฟาร์มมีผลกำไรเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะฟาร์มขนาดกลางและขนาดใหญ่จะมีอัตราส่วนผลตอบแทนต่อเงินลงทุนเป็นที่น่าพอใจ นอกจากนี้เมื่อพิจารณาถึงอัตราส่วนผลตอบแทนต่อเงินลงทุนจากการเลี้ยงไก่เมื่อไม่

ตารางที่ 4.13 ตารางแสดงอัตรากำไรและผลขาดทุนจากการเสี่ยงไป, การเสี่ยงปลา และการทำฟาร์มเสี่ยงไปและปลาแบบผสมผสานคือเงินลงทุน
เมื่อไม่รับต้นทุนค่าเสียโอกาสมาคำนวณต้นทุนการผลิต ของเกษตรกรผู้ทำฟาร์มเสี่ยงไปและปลาแบบผสมผสาน ในเขตจังหวัดปทุมธานี ปีการผลิต 2529

รายการ	ฟาร์มขนาดเล็ก		ฟาร์มขนาดกลาง		ฟาร์มขนาดใหญ่	
	ระยะเวลา 10 เดือน	ระยะเวลา 12 เดือน	ระยะเวลา 10 เดือน	ระยะเวลา 12 เดือน	ระยะเวลา 10 เดือน	ระยะเวลา 12 เดือน
	เงินลงทุน (บาท/ฟาร์ม) ¹	438,420.88	512,689.38	757,077.41	733,244.07	1,377,546.58
กำไร (ขาดทุน) สุทธิจากการเสี่ยงไปเมื่อไม่รวมต้นทุนค่าเสียโอกาส (บาท/ฟาร์ม) ²	(36,184.76)	(15,623.16)	(18,528.58)	(48,600.59)	78,136.04	88,708.61
กำไร (ขาดทุน) สุทธิจากการเสี่ยงปลาเมื่อไม่รวมต้นทุนค่าเสียโอกาส (บาท/ฟาร์ม) ³	33,295.53	31,731.46	103,208.11	156,372.25	149,183.43	207,505.79
กำไร (ขาดทุน) สุทธิรวมเมื่อไม่คิดต้นทุนค่าเสียโอกาส (บาท/ฟาร์ม) ⁴	(2,889.23)	16,108.30	84,679.53	107,771.66	227,319.47	296,214.40
อัตรากำไรส่วนผลกำไรและผลขาดทุนจากการเสี่ยงไปคือเงินลงทุนเมื่อไม่คิดต้นทุนค่าเสียโอกาส (ร้อยละ)	(8.25)	(3.05)	(2.45)	(6.63)	5.67	7.10
อัตรากำไรส่วนผลกำไรและผลขาดทุนจากการเสี่ยงปลาคือเงินลงทุนเมื่อไม่คิดต้นทุนค่าเสียโอกาส (ร้อยละ)	7.59	6.19	13.63	21.33	10.83	16.61
อัตรากำไรส่วนผลกำไรและผลขาดทุนคือเงินลงทุนรวมเมื่อไม่คิดต้นทุนค่าเสียโอกาส (ร้อยละ)	(0.66)	3.14	11.18	14.70	16.50	23.71

¹ เงินลงทุนเฉลี่ยต่อฟาร์มของแต่ละขนาดฟาร์ม ได้จากตารางที่ 3.17 และ 3.18

² กำไร (ขาดทุน) สุทธิจากการเสี่ยงไปเมื่อไม่รวมต้นทุนค่าเสียโอกาสเฉลี่ยต่อฟาร์มของแต่ละขนาดฟาร์ม ได้จากตารางที่ 4.11

³ กำไร (ขาดทุน) สุทธิจากการเสี่ยงปลาเมื่อไม่รวมต้นทุนค่าเสียโอกาสเฉลี่ยต่อฟาร์มของแต่ละขนาดฟาร์ม ได้จากตารางที่ 4.12

⁴ กำไร (ขาดทุน) สุทธิรวม เมื่อไม่รวมต้นทุนค่าเสียโอกาสเฉลี่ยต่อฟาร์มของแต่ละขนาดฟาร์ม ได้จากตารางที่ 4.10

คิดต้นทุนค่าเสียโอกาสมีผลทำให้ขาดทุนต่อเงินลงทุนลดลง โดยเฉพาะฟาร์มขนาดเล็กและขนาดกลาง ส่วนฟาร์มขนาดใหญ่จะมีผลกำไรต่อเงินลงทุน

สำหรับอัตราส่วนผลตอบแทนต่อเงินลงทุนจากการเลี้ยงปลา เมื่อไม่นำต้นทุนค่าเสียโอกาสมาคำนวณต้นทุนการผลิต มีผลทำให้อัตราส่วนผลตอบแทนต่อเงินลงทุนในส่วนนี้เพิ่มสูงขึ้น เช่นกัน

การวิเคราะห์จุดคุ้มทุนหรือจุดเสมอตัว (Break-even Point Analysis)

จุดเสมอตัวหรือจุดคุ้มทุน หมายถึง จุดที่ปริมาณสินค้าหรือบริการที่ธุรกิจจำหน่ายออกไปแล้ว มีผลทำให้รายได้เท่ากับต้นทุนของสินค้าหรือบริการที่ให้ภายในรอบระยะเวลาหนึ่ง หรือกล่าวอย่างสั้น ๆ ว่า เป็นจุดหนึ่งที่รายได้รวม เท่ากับต้นทุนรวมซึ่ง ณ จุดนี้เป็นจุดที่ไม่มีทั้งกำไรและขาดทุน¹

การวิเคราะห์จุดเสมอตัวสำหรับการทำฟาร์ม เลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสาน จะศึกษาถึงปริมาณการผลิตและรายได้จากการเลี้ยงไก่และการเลี้ยงปลา เพื่อให้ทราบว่ามี ราคาขายต่อหน่วยที่กำหนดจะต้องเลี้ยงไก่และเลี้ยงปลาเป็นปริมาณหรือมูลค่าเท่าใดจึงจะทำให้รายได้เท่ากับค่าใช้จ่ายพอดี เพื่อให้ภาครัฐบาลนำไปเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาในการกำหนดราคาผลผลิตและผู้ประกอบการฟาร์ม เลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานสามารถใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาตัดสินใจดำเนินการวางแผนการผลิต และประเมินความเป็นไปได้เกี่ยวกับอัตราผลตอบแทนตามเป้าหมาย

วิธีวิเคราะห์จุดเสมอตัวสามารถทำได้ใน 2 ลักษณะคือ วิเคราะห์ปริมาณการผลิตและขายได้ ณ จุดเสมอตัว และวิเคราะห์มูลค่าขาย ณ จุดเสมอตัว

¹ เพชร ชุมทรัพย์, วิเคราะห์งบการเงินหลักและการประยุกต์ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2524), หน้า 251.

1. ปริมาณการผลิตและขายได้ ณ จุดเสมอตัว

การหาปริมาณการผลิตและขายได้ ณ จุดเสมอตัวเพื่อจะได้ทราบว่า ณ ราคาขายต่อหน่วยที่กำหนด ปริมาณการผลิตและขายควรจะเป็นเท่าใดจึงจะมีกำไร เท่ากับศูนย์ โดยวิธีการคำนวณดังนี้คือ

$$\begin{aligned} \text{กำหนดให้ } P &= \text{ราคาขายต่อหน่วย} \\ Q &= \text{ปริมาณสินค้าที่ผลิตและขายได้} \\ V &= \text{ต้นทุนผันแปรต่อหน่วย} \\ F &= \text{ต้นทุนคงที่รวม} \end{aligned}$$

ในกรณี ณ จุดเสมอตัว หรือรายได้ เท่ากับค่าใช้จ่าย

$$\begin{aligned} P \cdot Q &= V \cdot Q + F \\ P \cdot Q - V \cdot Q &= F \\ Q (P - V) &= F \end{aligned}$$

ดังนั้น

ปริมาณการผลิตและขายได้ ณ จุดเสมอตัว

$$\begin{aligned} Q &= \frac{F}{P - V} \\ \text{หรือ} &= \frac{\text{ต้นทุนคงที่รวม}}{\text{ราคาขายต่อหน่วย} - \text{ต้นทุนผันแปรต่อหน่วย}} \end{aligned}$$

2. มูลค่าขาย ณ จุดเสมอตัว

การหามูลค่าขาย ณ จุดเสมอตัว เพื่อจะได้ทราบว่า ณ ปริมาณการผลิตและขายที่กำหนด จะต้องขายได้มูลค่ารวมเท่าใดจึงจะทำให้กำไร เท่ากับศูนย์ ซึ่งมีวิธีการคำนวณดังนี้คือ

$$\begin{aligned} \text{มูลค่าขาย ณ จุดเสมอตัว} &= \frac{\text{ต้นทุนคงที่}}{\text{อัตราส่วนกำไรผันแปร}} \\ \text{อัตราส่วนกำไรผันแปร} &= \frac{\text{กำไรผันแปร}}{\text{ค่าขาย}} \\ \text{กำไรผันแปร} &= \text{ค่าขาย} - \text{ต้นทุนผันแปร} \end{aligned}$$

จากตารางที่ 4.14 และ 4.15 แสดงปริมาณการผลิตและขายได้ ณ จุดเสมอตัวของการเลี้ยงไก่พบว่า สำหรับการเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานที่ใช้ระยะเวลา 10 เดือน ณ ราคาขายตัวละ 32.59 31.80 และ 31.91 บาท ปริมาณการผลิตและขายได้ ณ จุดเสมอตัวของฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เฉลี่ยฟาร์มละ 379,675.43 121,148.53 และ 125,997.40 ตัวตามลำดับ ส่วนมูลค่าขาย ณ จุดเสมอตัวของฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ สำหรับการเลี้ยงไก่ 379,675.43 121,148.53 และ 125,997.40 ตัว เฉลี่ยฟาร์มละ 12,458,100.00 3,858,003.87 และ 4,019,095.11 บาท ตามลำดับ สำหรับการเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานที่ใช้ระยะเวลา 12 เดือน ณ ราคาขายตัวละ 32.64 31.40 และ 31.91 บาท ปริมาณการผลิตและขายได้ ณ จุดเสมอตัวของฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เฉลี่ยฟาร์มละ 95,030.09 264,716.50 และ 145,874.00 ตัว ตามลำดับ ส่วนมูลค่าขาย ณ จุดเสมอตัวของฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ สำหรับการเลี้ยงไก่ 95,030.09 264,716.50 และ 145,874.00 ตัว เฉลี่ยฟาร์มละ 3,105,208.73 8,310,866.86 และ 4,656,865.54 บาท ตามลำดับ

จากตารางที่ 4.16 และ 4.17 แสดงปริมาณการผลิตและขายได้ ณ จุดเสมอตัวของการเลี้ยงปลาพบว่า สำหรับการเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานที่ใช้ระยะเวลา 10 เดือน ณ ราคาขายกิโลกรัมละ 7.80 7.70 และ 7.29 บาท ปริมาณการผลิตและขายได้ ณ จุดเสมอตัวของฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เฉลี่ยฟาร์มละ 4,883.21 6,382.04 และ 12,984.40 กิโลกรัม ตามลำดับ หรือเฉลี่ยไร่ละ 517.84 391.78 และ 391.80 กิโลกรัม ตามลำดับ ส่วนมูลค่าขาย ณ จุดเสมอตัวของฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ สำหรับการเลี้ยงปลา 4,883.21 6,382.04 และ 12,984.40 กิโลกรัม เฉลี่ยฟาร์มละ 38,086.53 49,142.04 และ 94,660.36 บาท ตามลำดับ หรือเฉลี่ยไร่ละ 4,038.87 3,016.70 และ 2,856.37 บาท ตามลำดับ สำหรับการเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานที่ใช้ระยะเวลา 12 เดือน ณ ราคาขายกิโลกรัมละ 7.37 8.92 และ 7.57 บาท ปริมาณการผลิตและขายได้ ณ จุดเสมอตัวของฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เฉลี่ยฟาร์มละ 5,552.32 6,182.66 และ 13,826.13 กิโลกรัม ตามลำดับ หรือเฉลี่ยไร่ละ 637.46 357.59 และ 398.33 กิโลกรัม ตามลำดับ ส่วนมูลค่าขาย ณ จุดเสมอตัวของฟาร์มขนาดเล็ก

ตารางที่ 4.14 ตารางแสดงปริมาณการผลิตและขายได้ และมูลค่าขาย ณ จุดเสมอตัวของกำไรเฉลี่ยไร่ ของเกษตรกรผู้ทำฟาร์มเลี้ยงไก่

และปลาแบบผสมผสาน ในจังหวัดปทุมธานี ปีการผลิต 2529 (ระยะเวลา 10 เดือน)

ขนาดฟาร์ม	ต้นทุนคงที่ บาท/ฟาร์ม ¹	ต้นทุนผันแปร บาท/ตัว ²	ราคาขาย บาท/ตัว ³	กำไรผันแปร บาท/ตัว	อัตราส่วน กำไรผันแปร	ปริมาณการผลิตและ ขายได้ ณ จุดเสมอ ตัว (ตัว/ฟาร์ม)	มูลค่าขาย ณ จุด เสมอตัว (บาท/ฟาร์ม)
ขนาดเล็ก	79,731.84	32.38	32.59	0.21	0.0064	379,675.43	12,458,100.00
ขนาดกลาง	129,628.93	30.73	31.80	1.07	0.0336	121,148.53	3,858,003.87
ขนาดใหญ่	205,375.76	30.28	31.91	1.63	0.0511	125,997.40	4,019,095.11

ที่มา : 1. จากตารางที่ 3.34

2. จากตารางที่ 3.34

3. จากตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.15 ตารางแสดงปริมาณการผลิตและขายได้ และมูลค่าขาย ณ จุดเสมอตัวของการผลิตและขายได้ ของเกษตรกรผู้ทำฟาร์มเลี้ยงไก่

และปลาแบบผสมผสาน ในเขตจังหวัดปทุมธานี ปีการผลิต 2529 (ระยะเวลา 12 เดือน)

ขนาดฟาร์ม	ต้นทุนคงที่ บาท/ฟาร์ม ¹	ต้นทุนผันแปร บาท/ตัว ²	ราคาขาย บาท/ตัว ³	กำไรผันแปร บาท/ตัว	อัตราส่วน กำไรผันแปร	ปริมาณการผลิตและ ขายได้ ณ จุดเสมอ ตัว (ตัว/ฟาร์ม)	มูลค่าขาย ณ จุด เสมอตัว (บาท/ฟาร์ม)
ขนาดเล็ก	110,234.91	31.48	32.64	1.16	0.0355	95,030.09	3,105,208.73
ขนาดกลาง	142,946.91	30.86	31.40	0.54	0.0172	264,716.50	8,310,866.86
ขนาดใหญ่	220,269.74	30.40	31.91	1.51	0.0473	145,874.00	4,656,865.54

ที่มา : 1. จากตารางที่ 3.34

2. จากตารางที่ 3.34

3. จากตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.16 ตารางแสดงปริมาณการผลิตและขายได้ และมูลค่าขาย ณ จุดเสมอตัว ของการเลี้ยงปลา ของเกษตรกรผู้ทำฟาร์มเลี้ยงปลา ในเขตจังหวัดปทุมธานี

ปีการผลิต 2529 (ระยะเวลา 10 เดือน)

ขนาดฟาร์ม	ต้นทุนคงที่		ราคาขาย บาท/กก. ³	กำไรขั้นแปร บาท/กก.	อัตราส่วน กำไรขั้นแปร	ปริมาณการผลิตและขายได้ ณ จุดเสมอตัว		มูลค่าขาย ณ จุดเสมอตัว	
	บาท/ฟาร์ม ¹	บาท/ไร่ ¹				กก./ฟาร์ม	กก./ไร่	บาท/ฟาร์ม	บาท/ไร่
ขนาดเล็ก	23,781.23	2,521.87	7.80	4.87	0.6244	4,883.21	517.84	38,086.53	4,038.87
ขนาดกลาง	35,059.09	2,397.67	7.70	6.12	0.7948	6,382.04	391.78	49,142.04	3,016.70
ขนาดใหญ่	65,571.23	1,976.61	7.29	5.05	0.6927	12,984.40	391.80	94,660.36	2,856.37

ที่มา : 1. จากตารางที่ 3.35

2. ต้นทุนแปรต่อไร่ = ต้นทุนแปรต่อฟาร์ม (จากตารางที่ 3.35) / ปริมาณปลาที่ขายได้ต่อฟาร์ม (จากตารางที่ 4.2)

3. จากตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.17 ตารางแสดงปริมาณการผลิตและขายได้ และมูลค่าขาย ณ จุดเสมอตัว ของเกษตรกรผู้ทำฟาร์ม เกียงโกลและปลาแบบผสมผสาน ในเขตนครศรีธรรมราช ในเขตนครศรีธรรมราช

ปีการผลิต 2529 (ระยะเวลา 12 เดือน)

ขนาดฟาร์ม	ต้นทุนคงที่		ต้นทุนผันแปร บาท/กก. ²	ราคาขาย บาท/กก. ³	กำไรผันแปร บาท/กก.	อัตราส่วน กำไรผันแปร	ปริมาณการผลิตและขายได้ ณ จุดเสมอตัว		มูลค่าขาย ณ จุดเสมอตัว	
	บาท/ฟาร์ม ¹	บาท/ไร่ ¹					กก./ฟาร์ม	กก./ไร่	บาท/ฟาร์ม	บาท/ไร่
ขนาดเล็ก	26,928.74	3,091.70	2.52	7.37	4.85	0.6581	5,552.32	637.46	40,918.92	4,697.92
ขนาดกลาง	45,380.73	2,624.68	1.58	8.92	7.34	0.8229	6,182.66	357.59	55,147.32	3,189.55
ขนาดใหญ่	78,670.66	2,266.51	1.88	7.57	5.69	0.7517	13,826.13	398.33	104,656.99	3,015.18

ที่มา 1. จากตารางที่ 3.35

2. ต้นทุนผันแปรต่อฟาร์ม = ต้นทุนผันแปรต่อไร่ (จากตารางที่ 3.35) ปริมาณปลาที่ขายได้ต่อฟาร์ม (จากตารางที่ 4.2)

3. จากตารางที่ 4.2

ขนาดกลาง และขนาดใหญ่สำหรับปริมาณการผลิต 5,552.32 6,182.66 และ 13,826.13 กิโลกรัม เฉลี่ยฟาร์มละ 40,918.92 55,147.32 และ 104,656.99 บาท ตามลำดับ หรือเฉลี่ยไร่ละ 4,697.92 3,189.55 และ 3,015.18 บาท ตามลำดับ

จากการวิเคราะห์จุดเสมอตัวจะพบว่า ปริมาณการผลิตและขายได้ ณ จุดเสมอตัว รวมทั้งมูลค่าขาย ณ จุดเสมอตัวมีค่าสูงมาก สาเหตุเนื่องจากต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่มีค่าสูง เพราะได้นำต้นทุนค่าเสียโอกาสมาคำนวณต้นทุนการผลิตด้วย ซึ่งมีผลทำให้กำไรผันแปรต่อหน่วยมีค่าต่ำ และเมื่อต้นทุนคงที่ยังมีค่าสูงก็จะทำให้ปริมาณการผลิตและขายได้ รวมทั้งมูลค่าขาย ณ จุดเสมอตัวมีค่าสูงตามไปด้วย

จากสาเหตุดังกล่าวข้างต้น เมื่อไม่นำต้นทุนค่าเสียโอกาสมาคำนวณต้นทุนการผลิตแล้ว จะทำให้ต้นทุนคงที่และต้นทุนผันแปรมีค่าลดลง ซึ่งเป็นผลทำให้กำไรผันแปรต่อหน่วยมีค่าเพิ่มขึ้น ดังนั้น เมื่อนำค่าของต้นทุนคงที่และกำไรผันแปรต่อหน่วยดังกล่าวไปใช้ในการคำนวณปริมาณการผลิตและขายได้ รวมทั้งมูลค่าขาย ณ จุดเสมอตัวแล้ว ย่อมจะทำให้ปริมาณการผลิตและขายได้ รวมทั้งมูลค่าขาย ณ จุดเสมอตัวมีค่าลดลงด้วย

จากตารางที่ 4.18 แสดงต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่เมื่อไม่นำต้นทุนค่าเสียโอกาสมาคำนวณต้นทุนการผลิตการเลี้ยงไก่ปรากฎว่า สำหรับการเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานที่ใช้ระยะเวลา 10 เดือน ต้นทุนผันแปรของฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เฉลี่ยตัวละ 31.85 30.33 และ 30.06 บาท ตามลำดับ ต้นทุนคงที่ของฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เฉลี่ยฟาร์มละ 61,549.47 94,407.94 และ 143,884.19 บาท ตามลำดับ หรือเฉลี่ยตัวละ 1.80 1.84 และ 1.20 บาท ตามลำดับ สำหรับการเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานที่ใช้ระยะเวลา 12 เดือน ต้นทุนผันแปรของฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เฉลี่ยตัวละ 31.01 30.51 และ 30.15 บาท ตามลำดับ ส่วนต้นทุนคงที่ของฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เฉลี่ยฟาร์มละ 83,364.28 105,192.74 และ 153,480.65 บาท ตามลำดับ หรือเฉลี่ยตัวละ 2.01 1.65 และ 1.11 บาท ตามลำดับ

จากตารางที่ 4.19 และ 4.20 แสดงปริมาณการผลิตและขายได้ ณ จุดเสมอตัว เมื่อไม่นำต้นทุนค่าเสียโอกาสมาคำนวณต้นทุนการผลิตการเลี้ยงไก่ปรากฎว่า สำหรับการเลี้ยง

ตารางที่ 4.18 ตารางแสดงต้นทุนสิ้นแปรและต้นทุนคงที่ เมื่อไม่นำต้นทุนค่าเสียโอกาสมาคำนวณต้นทุนการผลิตของการเลี้ยงไก่ ของเกษตรกรผู้ทำฟาร์มเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสาน

ในเขตจังหวัดปทุมธานี ปีการผลิต 2529

ต้นทุนการผลิต	ฟาร์มขนาดเล็ก		ฟาร์มขนาดกลาง		ฟาร์มขนาดใหญ่	
	ระยะเวลา 10 เดือน (บาท)	ระยะเวลา 12 เดือน (บาท)	ระยะเวลา 10 เดือน (บาท)	ระยะเวลา 12 เดือน (บาท)	ระยะเวลา 10 เดือน (บาท)	ระยะเวลา 12 เดือน (บาท)
ต้นทุนสิ้นแปร/ฟาร์ม	1,110,030.36	1,308,764.08	1,580,940.57	1,961,700.66	3,633,417.46	4,190,614.15
<u>หัก</u>						
ค่าแรงงานในครัวเรือน ¹	17,862.07	19,645.20	20,731.50	22,044.96	26,564.40	34,265.70
เมื่อไม่นำคำนวณต้นทุนค่าเสียโอกาส						
ต้นทุนสิ้นแปร/ฟาร์ม	1,092,168.29	1,289,118.88	1,559,609.07	1,939,655.70	3,606,853.06	4,156,348.45
ต้นทุนสิ้นแปร/ตัว ²	31.85	31.01	30.33	30.51	30.06	30.15
ต้นทุนคงที่/ฟาร์ม	79,731.84	110,234.91	129,629.93	142,946.91	205,375.76	220,269.74
<u>หัก</u>						
ค่าเสียโอกาสของเงินลงทุนส่วนตัว ³	17,690.87	26,352.40	34,378.07	36,857.92	59,429.07	64,477.42
ค่าเช่าที่ดินที่ไม่เป็นเงินสด ⁴	491.50	518.23	842.92	896.85	2,062.50	2,311.67
เมื่อไม่นำคำนวณต้นทุนค่าเสียโอกาส						
ต้นทุนคงที่/ฟาร์ม	61,549.47	83,364.28	94,407.94	105,192.74	143,884.19	153,480.65
ต้นทุนคงที่/ตัว	1.80	2.01	1.84	1.65	1.20	1.11

ที่มา : 1. จากตารางที่ 3.31

2. ต้นทุนสิ้นแปรต่อตัว = ต้นทุนสิ้นแปรต่อฟาร์ม / จำนวนไก่เฉลี่ยต่อฟาร์ม (จากตารางที่ 3.2)

3. จากตารางที่ 3.28

4. จากตารางที่ 3.30

ตารางที่ 4.19 ตารางแสดงปริมาณการผลิตและขายได้ และมูลค่าขาย ณ จุดเสมอตัว เมื่อไม่นำต้นทุนค่าเสียหายโอกาสมาคำนวณต้นทุนการผลิตของการเลี้ยงไก่
ของเกษตรกรผู้ทำฟาร์มเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสาน ในเขตจังหวัดปทุมธานี มีกาจผลิต 2529 (ระยะเวลา 10 เดือน)

ขนาดฟาร์ม	ต้นทุนคงที่ บาท/ฟาร์ม ¹	ต้นทุนผันแปร บาท/ตัว ²	ราคาขาย บาท/ตัว ³	กำไรผันแปร บาท/ตัว	อัตราส่วน กำไรผันแปร	ปริมาณการผลิตและ ขายได้ ณ จุดเสมอ ตัว (ตัว/ฟาร์ม)	มูลค่าขาย ณ จุด เสมอตัว (บาท/ฟาร์ม)
ขนาดเล็ก	61,549.47	31.85	32.59	0.74	0.0227	83,174.96	2,711,430.40
ขนาดกลาง	94,407.94	30.33	31.80	1.47	0.0462	64,223.09	2,043,461.90
ขนาดใหญ่	143,884.19	30.06	31.91	1.85	0.0580	77,775.24	2,480,761.90

ที่มา : 1. จากตารางที่ 4.18

2. จากตารางที่ 4.18

3. จากตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.20 ตารางแสดงปริมาณการผลิตและขายได้ และมูลค่าขาย ณ จุดเสมอตัว เมื่อไม่นำต้นทุนค่าเสียโอกาสมาคำนวณต้นทุนการผลิตของการเลี้ยงไก่ ของเกษตรกรผู้ทำฟาร์มเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสาน ในเขตจังหวัดปทุมธานี มีการผลิต 2529 (ระยะเวลา 12 เดือน)

ขนาดฟาร์ม	ต้นทุนคงที่ ¹ บาท/ฟาร์ม	ต้นทุนผันแปร ² บาท/ตัว	ราคาขาย บาท/ตัว ³	กำไรผันแปร บาท/ตัว	อัตราส่วน กำไรผันแปร	ปริมาณการผลิตและ ขายได้ ณ จุดเสมอ ตัว (ตัว/ฟาร์ม)	มูลค่าขาย ณ จุด เสมอตัว (บาท/ฟาร์ม)
ขนาดเล็ก	83,364.28	31.01	32.64	1.63	0.0499	51,143.73	1,670,626.85
ขนาดกลาง	105,192.74	30.51	31.40	0.89	0.0283	118,194.09	3,717,057.95
ขนาดใหญ่	153,480.65	30.15	31.91	1.76	0.0552	87,204.91	2,780,446.56

ที่มา : 1* จากตารางที่ 4.18

2* จากตารางที่ 4.18

3* จากตารางที่ 4.1

ไก่และปลาแบบผสมผสานที่ใช้ระยะเวลา 10 เดือน ณ ราคาขายตัวละ 32.59 31.80 และ 31.91 บาท ปริมาณการผลิตและขายได้ ณ จุดเสมอตัวของฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เฉลี่ยฟาร์มละ 83,174.96 64,223.09 และ 77,775.24 ตัว ตามลำดับ และมูลค่าขาย ณ จุดเสมอตัวของฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ สำหรับปริมาณการผลิต 83,174.96 64,223.09 และ 77,775.24 ตัว เฉลี่ยฟาร์มละ 2,711,430.40 2,043,461.90 และ 2,480,761.90 บาท ตามลำดับ สำหรับการเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานที่ใช้ระยะเวลา 12 เดือน ณ ราคาขายตัวละ 32.64 31.40 และ 31.91 บาท ปริมาณการผลิตและขายได้ ณ จุดเสมอตัวของฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เฉลี่ยฟาร์มละ 51,143.73 118,194.09 และ 87,204.91 ตัว ตามลำดับ และมูลค่าขาย ณ จุดเสมอตัวของฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ สำหรับปริมาณการผลิต 51,143.73 118,194.09 และ 87,204.91 ตัว เฉลี่ยฟาร์มละ 1,670,626.85 3,717,057.95 และ 2,780,446.56 บาท ตามลำดับ

จากตารางที่ 4.21 แสดงต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่เมื่อไม่นำต้นทุนค่าเสียโอกาสมาคำนวณต้นทุนการผลิตในการเลี้ยงปลาปรากฏว่า สำหรับการเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานที่ใช้ระยะเวลา 10 เดือน ต้นทุนผันแปรของฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เฉลี่ย กิโลกรัมละ 2.72 1.46 และ 2.16 บาท ตามลำดับ ต้นทุนคงที่เฉลี่ยฟาร์มละ 15,856.85 24,194.67 และ 36,405.90 บาท ตามลำดับ หรือเฉลี่ยไร่ละ 1,681.53 1,485.25 และ 1,098.55 บาท ตามลำดับ สำหรับการเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานที่ใช้ระยะเวลา 12 เดือน ต้นทุนผันแปรของฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เฉลี่ย กิโลกรัมละ 2.28 1.48 และ 1.79 บาท ตามลำดับ ต้นทุนคงที่เฉลี่ยฟาร์มละ 17,690.63 29,765.34 และ 44,311.59 บาท ตามลำดับ หรือเฉลี่ยไร่ละ 2,031.07 1,721.53 และ 1,276.62 บาท ตามลำดับ

ตารางที่ 4.22 และ 4.23 แสดงปริมาณการผลิตและขายได้ ณ จุดเสมอตัว เมื่อไม่นำต้นทุนค่าเสียโอกาสมาคำนวณต้นทุนการผลิตการเลี้ยงปลาปรากฏว่า สำหรับการเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสานที่ใช้ระยะเวลา 10 เดือน ณ ราคาขายกิโลกรัมละ 7.80 7.70 และ 7.29 บาท ปริมาณการผลิตและขายได้ ณ จุดเสมอตัวของฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เฉลี่ยฟาร์มละ 3,121.43 3,877.35 และ 7,096.67 กิโลกรัม หรือเฉลี่ยไร่ละ

ตารางที่ 4.21 ตารางแสดงต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่เมื่อไม่นำต้นทุนค่าเสียโอกาสมาคำนวณต้นทุนการผลิตของการเลี้ยงปลา ของเกษตรกรผู้ทำฟาร์มเลี้ยงไก่ และปลาแบบผสมผสาน ในเขตจังหวัดปทุมธานี ปีการผลิต 2529

ต้นทุนการผลิต	ฟาร์มขนาดเล็ก		ฟาร์มขนาดกลาง		ฟาร์มขนาดใหญ่	
	ระยะเวลา 10 เดือน (บาท)	ระยะเวลา 12 เดือน (บาท)	ระยะเวลา 10 เดือน (บาท)	ระยะเวลา 12 เดือน (บาท)	ระยะเวลา 10 เดือน (บาท)	ระยะเวลา 12 เดือน (บาท)
ต้นทุนผันแปร/ฟาร์ม	27,275.15	23,416.99	31,046.43	38,527.28	76,299.41	77,916.20
<u>หัก</u>						
1. ค่าแรงงานในครัวเรือน	1,984.67	2,182.80	2,303.50	2,449.44	2,951.60	3,807.30
<u>เมื่อไม่คำนวณต้นทุนค่าเสียโอกาส</u>						
2. ต้นทุนผันแปร/ฟาร์ม	25,290.48	21,234.19	28,742.93	36,077.84	73,347.81	74,108.90
3. ต้นทุนผันแปร/ไร่	2,681.92	2,437.91	1,764.45	2,086.63	2,213.27	2,135.09
4. ต้นทุนผันแปร/กก.	2.72	2.28	1.46	1.48	2.16	1.79
ต้นทุนคงที่/ฟาร์ม	23,781.23	26,928.74	39,058.09	45,380.73	65,571.23	78,670.66
<u>หัก</u>						
4. ค่าเสียโอกาสเงินทุนส่วนตัว	3,500.88	4,574.01	7,277.17	7,543.74	10,602.83	13,554.07
5. ค่าเช่าที่ดินที่ไม่เป็นเงินสด	4,423.50	4,664.10	7,586.25	8,071.65	18,562.50	20,805.00
<u>เมื่อไม่คำนวณต้นทุนค่าเสียโอกาส</u>						
6. ต้นทุนคงที่/ฟาร์ม	15,856.85	17,690.63	24,194.67	29,765.34	36,405.90	44,311.59
7. ต้นทุนคงที่/ไร่	1,681.53	2,031.07	1,485.25	1,721.53	1,098.55	1,276.62

ที่มา : 1. จากตารางที่ 3.31
 2. ต้นทุนผันแปรต่อไร่ = ต้นทุนผันแปรต่อฟาร์ม / พื้นที่บ่อปลาเฉลี่ยต่อฟาร์ม (จากตารางที่ 3.1)
 3. ต้นทุนผันแปรต่อไร่ต่อฟาร์ม = ต้นทุนผันแปรต่อฟาร์ม / ปริมาณผลผลิตต่อฟาร์ม (จากตารางที่ 4.2)
 4. จากตารางที่ 3.28 และ 3.29
 5. จากตารางที่ 3.30

ตารางที่ 4.22 ตารางแสดงปริมาณการผลิตและขายได้ และมูลค่าขาย ณ จุดเสมอตัว เมื่อไม่คำนึงค่าเสียโอกาสตามต้นทุนการผลิต การเปลี่ยนแปลง

ของเกษตรกรผู้ทำฟาร์มเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสาน ในเขตรังสิตวัดขุนอินทประมูล 2529 (ระยะเวลา 10 เดือน)

ขนาดฟาร์ม	ต้นทุนคงที่		ต้นทุนผันแปร บาท/กก.	ราคาขาย บาท/กก. ³	กำไรขั้นต้น บาท/กก.	กำไรขั้นต้น บาท/กก.	อัตราส่วน กำไรขั้นต้น	ปริมาณการผลิตและขายได้ ณ จุดเสมอตัว		มูลค่าขาย ณ จุดเสมอตัว	
	บาท/ฟาร์ม ¹	บาท/ไร่ ¹						กก./ฟาร์ม	กก./ไร่	บาท/ฟาร์ม	บาท/ไร่
ขนาดเล็ก	15,856.85	1,681.53	2.72	7.80	5.08	0.6513	3,121.43	331.01	24,346.46	2,531.81	
ขนาดกลาง	24,194.67	1,485.25	1.46	7.70	6.24	0.8104	3,877.35	298.02	29,855.22	1,832.74	
ขนาดใหญ่	36,405.90	1,098.55	2.16	7.29	5.13	0.7037	7,096.67	214.14	51,734.97	1,561.11	

ที่มา : 1. จากตารางที่ 4.21

2. จากตารางที่ 4.21

3. จากตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.23 ตารางแสดงปริมาณการผลิตและขายไก่ และมูลค่าขาย ณ จุดเสมอตัว เมื่อไม่คำนวณค่าเสียโอกาสตามต้นทุนการผลิตการเลี้ยงปลา
ของเกษตรกรผู้ทำฟาร์มเลี้ยงไก่และปลาแบบผสมผสาน ในเขตจังหวัดปทุมธานี ปีการผลิต 2529 (ระยะเวลา 12 เดือน)

ขนาดฟาร์ม	ต้นทุนคงที่		ต้นทุนผันแปร ² บาท/กก.	ราคาขาย ³ บาท/กก.	กำไรผันแปร บาท/กก.	อัตราส่วน กำไรผันแปร	ปริมาณการผลิตและขายไก่ ณ จุดเสมอตัว			
	บาท/ฟาร์ม ¹	บาท/ไร่ ¹					กก./ฟาร์ม	กก./ไร่		
ขนาดเล็ก	17,690.63	2,031.07	2.28	7.37	5.09	0.6906	3,475.57	399.03	25,616.32	2,941.02
ขนาดกลาง	29,765.34	1,721.53	1.48	8.92	7.44	0.8341	4,000.72	231.39	35,685.58	2,063.94
ขนาดใหญ่	44,311.59	1,276.62	1.79	7.57	5.78	0.7635	7,666.37	220.87	58,037.45	1,672.06

ที่มา : 1. จากตารางที่ 4.21
 2. จากตารางที่ 4.21
 3. จากตารางที่ 4.2

331.01 238.02 และ 214.14 กิโลกรัม ตามลำดับ และมูลค่าขาย ณ จุดเสมอตัวของฟาร์ม
 ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ สำหรับปริมาณการผลิต 3,121.43 3,877.35 และ
 7,096.67 กิโลกรัม เฉลี่ยฟาร์มละ 24,346.46 29,855.22 และ 51,734.97 บาท หรือเฉลี่ย
 ไร่ละ 2,581.81 1,832.74 และ 1,561.11 บาท ตามลำดับ สำหรับการเลี้ยงไก่และปลาแบบ
 ผสมผสมที่ใช้ระยะเวลา 12 เดือน ณ ราคาขายกิโลกรัมละ 7.37 8.92 และ 7.57 บาท
 ปริมาณการผลิตและขายได้ ณ จุดเสมอตัวของฟาร์มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่
 เฉลี่ยฟาร์มละ 3,475.57 4,000.72 และ 7,666.37 กิโลกรัม หรือ เฉลี่ยไร่ละ 399.03
 231.39 และ 220.87 กิโลกรัม ตามลำดับ และมูลค่าขาย ณ จุดเสมอตัวของฟาร์มขนาดเล็ก
 ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ สำหรับปริมาณการผลิต 3,475.57 4,000.72 และ 7,666.37
 กิโลกรัม เฉลี่ยฟาร์มละ 25,616.32 35,685.58 และ 58,037.45 บาท หรือเฉลี่ยไร่ละ
 2,941.02 2,063.94 และ 1,672.06 บาท ตามลำดับ